

DOMNA HUOVINEN

Lehtemme tammi-helmikuun numerossa lausimme onnen ja menestyksen toivotuksia Domna Huoviselle, joka tammikuun 20. päivänä oli saavuttanut 85 vuoden iän. Toivotimme terveyttä salokylän hiljaiselle vanhukselle.

Tuskin lumet ehtivät sulaa Kainuun korpimaisemista ja puut käydä enteilemään kevättä, kun meidät saavutti murheen viesti. Domna Huovinen on siirtynyt tuonilmaisiin. Hän on mennyt suurten laulajien luo.

Minulla on ollut onni tutustua Domna Huoviseen ja liittyä hänen ystäväpiiriinsä. Jopa kaukainen sukulaissuhde on löydettävissä, tosin hienoisenä rihmana. Olen saanut tilaisuuden tavata Domnan Kuivajärvellä hänen kotiossa ympäristössään. Ja olen saanut pitää häntä vieraanani kodissani.

Nämä tapaamiset ovat luoneet ystävyuden kehän, joka on liittännyt piiriinsä ei vain minua henkilökohtaisesti, vaan koko perheeni.

Mieleeni on erityisesti jäänyt kesänviettomme v. 1951 Kuivajärvellä. Monena iltana taivoitin Domna-muamon kylävaaralla huhuilemassa »lemmikkiomenaistaan» kotiin. Vanhuksen silmät, joista näkö jo silloin alkoi himertyä, tähsyivät etäisyyteen. Kasvoilla asusti lempeys ja rauha. Koko olemuksesta saattoi havaita, että hän oli saavuttanut tasapainon elämässään. Hän näki kauemmaksi kuin me, joilla silmä vielä oli näkevä.

Lähtöiltanamme menimme sanomaan jäähyväisiä Domnalle. Olimme valmistautuneet tavanomaisien hyvästien lausumiseen. Domna oli kuitenkin valmistanut meille yllätyksen. Esiliinansa nurkan silmilleen vieden hän hyrähti itkuvirteen ja lauloi apeutensa, kun kaukaiset ja korkeat vieraat, jotka olivat suvainneet hänen halvan korveneläjän matalaa majaa vierailullaan kunnioittaa, nyt hänet jättäisivät. Tämä hyvästijättötilaisuuden inspiroima itkuvir-

si on unohtumattomana mielessäni. Voin hiljennettyäni vieläkin kuulla surumielisen sävelen.

Monista Domna Huoviseen liittyvistä muistoista ovat nämä kirkkaimpia ja nousevat elävimpinä mieleeni, nyt kun Domna Huovinen on poissa joukostamme.

Me olemme menettäneet erään viimeisistä runonlaulajista. Enää ei Domna Huovista tavoiteta Kuivajärven kylätörmällä huhuilemassa lemmikeitään. Hänen runonlaulantansa ei enää kantaudu kuuluviimme. Hänen itkunsa on laannut ja kyynelkanavat ovat juosseet kuiviin. Menetyksestämme huolimatta meidän on kuitenkin syytä olla kiitollisia Korkeimmalle siitä, että meillä on ollut keskuudessamme Domna Huovinen. Hän jätti meille hyvän muiston ja hyvän perinnön. Kalevalan sanoihin liittyen voimme lausua:

Jätti jälkeen kanteloisen,
soiton Suomelle sorean.

Kun Kuivajärven rantakoivut helluntaisnuntaina ovat pukeutuneet hereimpään suviasuunsa, erkanee kylärannasta veneryhmä. Johtoveneen keula suuntautuu kalmistosaarta kohden. Suuren laulajan vähäinen maallinen tomumaja on viimeisellä matkallaan. Domna matkaa veneellä kohti viimeistä lepopaikkaansa kotijärven kalmistosaareen. Kylätisasounan kellot helähtelivät sielunmessua. Ja leppeät Kuivajärven kesälaineet laulavat saattolauluaan Domna Huoviselle nyt, kun hänen oma laulunsa on laannut.

Aleksi Lahelma

Niille, jotka haluavat kunnioittaa Domna Huovisen muistoa, ilmoitetaan, että Domnan Pirtti-säätiön postisiirtotilille N:o 63800 lahjoitetut rahaerät käytetään vainajan oman toivomuksen mukaan hänen nimeään kantavan pirtin rakennustyön rahoittamiseen.

Anna rahalahjasi postisiirtotilille N:o 63800

Domna Huovisen maallinen tomu soudetaan kalmistosaareen.
(Veneen perämiehenä rovasti E. Huurinainen.)

KARJALAISUUDEN MERKITYKSEN PUNTAROINTIA

Akateemikko Kustaa Viikuna esitelmöi Joensuussa »Maaseudun Kulttuuripäivillä» 22.5. 1963. Tällöin hän totesi, että nyt voimme tyytyväisinä sanoa suurimmankin optimismin karjalaisten suhteen toteutuneen. Karjalaisuus on rakentavana voimana sulautunut muuhun Suomeen. Karjalaisuuteen kuuluu hyvä annos terveellistä itsekunnioitusta ja itseensä luottamista. Jälkimmäinen perusominaisuus on pohjana karjalaisen heimon rohkeudelle erämaiden valloittajana ja asuttajana. Se on myös pohjana karjalaiselle seuralliselle rohkeudelle, ystävällisyydelle, avonaisuudelle: Hän ei pelkää paljastaa itseään, mielialojaan ja mielipiteitään.

— Mutta tulevaisuuden rakentaminen vaatii pohjakeseen menneisyyden perinnön, muuten karjalaisuus häviää. On ollut ilo todeta se runsas tulos, joka on saatu talteen murteen, kansanperinteen ja paikannimistön keruussa. Kaikki, mitä kerätään on suomalaista karjalaista rikkautta, sitä ominta, mitä vain Karjalassa on. Se on meidän kansallispääomamme. Sitä tarvitsee kansallinen tutkimuksemme, Karjalan historian, suomenkielen ja eurooppalaisen kansanperinteen tutkimus, sitä tarvitsevat myös asutushistorian ja paikallishistorian tutkimukset, tulevat sosiologit, psykologit, foneetikot jne. Meidän aikanamme maailma kulkee vauhtia kiihdyttäen nopeasti kaiken yhtäläistämistä, tasoittumista ja henkistä köyhtymistä kohti, lausui puhuja.

— Voimme arvata, millainen samaan muotiin valautuminen alkaa tapahtua, kun miljardit ihmiset samanaikaisesti saavat tärkeimmät hengenravintonsa ja käyttäytymisihanteensa samasta, yhtä propagandisesti sävytetystä lähteestä. Pienten kansojen yksilöllisyys on silloin mitä suurimman häviämisen edessä. Mutta kansojen täytyy täyttääkseen velvollisuutensa kansakuntina olla kuten ihmistenkin, yksilöinä eikä pikku kopioita toisista, jolloin kansakunnalla ei olisi mitään oikeutusta itsenäiseen elämään. Itsenäisellä kansalla täytyy olla myös omaa koeteltua ja tarkoituksenmukaiseksi kasvannutta henkistä ja aineellista kulttuuria. Kokeemus on eri tahoilla osoittanut, että karjalaisuus ei ole hävinnyt. Tosin olemme sotiemme seurauksena alueellisesti menettäneet keskeisimmän osan vanhaa Karjalaa, mutta karjalaisuutta, Karjalan perintöä emme ole menettäneet. Se elää yhä kymmenien tuhansien valistuneiden karjalaisten kannattamana. Se elää myös niiden karjalaisten parissa, jotka ovat voineet säilyttää kotiseutunsa. Se elää muualle Suomeen kotiutuneiden karjalaisten parissa. Se on ollut voimakas perintöosa, joka ei ole voinut käden käänteessä hävitä.